

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

De Sanctorum Festiuitatibus Anni totius, & aliis solemnitatibus - Opvs
Novvum, Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue] Scriptoribus
plenißimum, cum occurentium fidei controuersiam tractatione Editio
Qvinta. Nvnc Demvm Integre Svppletæ, Concionibvs Per Octauam Vener.
Sacramenti ...

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1629

In Festo SS. Apostolorvm Philippi Et Iacobi.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56262](http://urn.nbn.de:hbz:466:1-56262)

INFESTO SS. APOSTOLVM PHILIPPI ET IACOBI.

Partitio.

1. *De Ecclesiæ maiestate.*
2. *De insigni Apostolorum prærogativa & gloria.*
3. *De variis titulis, & figuratione duodenaria.*
4. *De turbatione illorum, & passionum indiciis.*
5. *Passionum humanarum species tres.*
6. *Turbari in homine sex dicuntur.*
7. *De particulari Apostolorum Philippi & Iacobii commendatione.*
8. *De Prælatorum honorum descriptione.*

Non turbetur cor vestrum, neque timidet,
Iordan. 14.

FIGURA.

Exod. 25. *[N]admirabilis illa arca Testamenti, vel oracula Mosaici compagatione, quam Exodi 25. describi legimus, inter cætera eius: membra & partes illustiores, duos videre est Cherubinos aureos, superne productiles, ingentes, alis expansis se inuicem intuentes, & iisdem propitiatorium obumbrantes. Mox ut oculos meatusque ad vetus hoc opus, & par Cherubinorum conuerto, illico mihi occurrat, iam tum illos duorum nostrorum Apostolorum, Philippi & Iacobi imaginem & figuram fruile. Quod enim duo illi olim in Mosaico oracula fuere, hoc hodierna die hi sunt in Ecclesia Christi, ambo noui quidam Cherubini, ambo charitate aurei, cœlesti sapientia pleni, se mutuo fraterna quadam societate respicientes, & prædicationis per orbem diffusæ alii, & doctrinæ virtutisq; plumbis Ecclesiæ propitiatorium videntes. Equidem hodierna die hæc singillatim deducere decreui, & duorum horum Apostolorum honorem, gloriam, meritorumq; splendorem ac decus dicendo prosequi. Ut vero gratia no-*

bis tua succurrat Omnipotens, ad Virginem nos conuertamus, quo eam patronam & adiutricem experiamur, ipsam proinde cum paronympho Gabriele compellemus dicentes:

AVE MARIA.

*Ecclesiæ Christianæ maiestatem, & datam diuinitus piois eius principibus i. Apostolis, potestatem spiritu sacerdico propheticæq; eminus præuidens, hominibusque fideliter denuntians P̄saltes, hoc de eadem modo locutus est, *Principes populorum congregati sunt Psal. 46. cum Deo Abr. ham, quoniam Dijs fortis terra ve-* Prophætia hementer eleuatis sunt. Litteralis varicinij huius sensus est, Populorum Principes cum sub Ecclesiæ diris, maiorum suorum Dijs relictis, quique maiestate, cū Deo Abraham, qui solus verus est Deus, congregandi erant, & Apostolorum prædicatione ad eis cultum redigendi: *Si, inquam, Principes velut Dijs quidam & numina terrena mitifice eleuatis sunt: & cum ante peridolatriam servi & mancipia essent dæmonum, modo per veram fidem filij Dei, Dei inquam, veri & viuentes & regnillius constituti sunt hæredes.**

*Sensum hunc aliquo modo etiam innuit Versio S. versio Hebræa: in fontibus enim legitur: *Quo Hieronymus iuiscuta terra & adorante sunt. D. Hieronymus autem iuiscuta & non ponderans, aliud quid spectat, & ira ex Hebreo interpretatur, *Potentes siue magistrati terra. Principes enim, cum potentes quidam dij sint & fortis terra, Deorum exemplo commissas, ipsi terras & respubl. tueri, & manu valida aduersus vim omnem extemam propugnare: oportet.***

Aliam in iustens viam Augustinus, alioque S. Augustini defctens, de superbis & arrogantib. hæc exponit, qui cū magno Deo Abraham congregati non sunt, Euangelijq; prædicationi autem accommodare nolueri, sed ob fastum, arrogantiæ ac superbiam à Deo reprobatis sunt.

Alij vero aliter interpretantes, per Deos Magistras illos fortis terra, quos D. Hieronymus scutatus terræ interpretatur, Indices, Praesides, Cōsiliarios, dij appellati, aliosque mundi huius magistratus designati lantur.

yo-

I.

volunt, nec sane præter rem. Illi namq; velut
dij quidam minorum gentium, in justitie so-
lum eucti, & potestia terrena moderami-
narentes, absoluunt, condemnant, quasi
dij quidam, ligant & distoluunt velut fortes;

Omnis ma-
gistratus
velut dij
terrenis ho-
notem ex-
hibent.

deq; honore, bonis & vita vt supremit & ab-
soluti domini pro arbitrio disponunt. In quâ-
rum vero innocentes tuentur, in reos & lon-
tes animaduertunt, mala impediunt, bonum
conseruant, injustitiam oppugnant, & quita-
tem propagnant, denique statu & respubl.
conferuant, regna florescere faciunt, subditis
pacem tranquillitatemq; procurat, lites pro-
scribunt, turbas tollunt, & concertationibus
finem imponunt, scuta & vmbones terræ me-
rito nominantur. Hanc ob causam hi dij, hi
protectores vehementer elefantur; impij
namque & scelerati eos metuant, boni reue-
rentur, nobiles colunt, diuites ambiunt, pau-
peres & plebeijadant, ac nemo non hono-
ribus cumulat.

Expositio.
S. Chrysost.

S. Ioanni Chrysostomo non arridet hæc
expositio, & in aliæ secundens, locum hunc de
Apostolis explicat, quorum ope & admini-
culo Principes Gentium conuersi, & per Eu-
angelij prædicationem ad Dei Abrahamici
pedes sunt adducti, vt fuos nimurum errores
eiurarent, superstitiones pristinas deserent,
à Gentilium deliriis recederent, idola repudi-
darent, atq; hunc verborum genuinam esse
sensum vult, Dynastæ & populorum Princí-
pes cum Deo Abraham collecti sunt, eo quod
dij fortes terræ, id est, Apostoli magnopere
exaltati sunt; tanta namq; sapientia ad cognoscenda mysteria, tot scientijs ad sacras Scru-
pturas intelligendas, tot virtutibus, quo vi-
tam ipsorum omnes obstupescerent, tota po-
testate ad patrandâ prodigia repletis sunt; vt
mudi huius reges ac monarchæ illis resisteret
minime valuerint, sed arata exuere, serociam
deponere, idola prostertere, vitijs valedice-
re, fidei aures & canimum dare, intellectum in
captiuitatem redigere, pœnitentiam comple-
cti, humilium pectorum iussis parete, crucis
vexillum sequi, in Christum credere, & Euangeli-
j jugum vltro subire coacti snt.

Apostoli
dij terræ.

Effectus
prædica-
tiois Apo-
stolicae.

II.

Robur Apo-
tes & potentes facti sunt, vt pericula omnia
flolorum..

Vere igitur iuxta interpretationem hanc Apostoli di-
Græcam Apostoli. *Dij fortes scuta, & potentes dij for-*
terra nominati sunt, quorum figura & imago res, scuta &
fuere generosi illi Rubenitæ & magnanimi principes
Gadditæ, quib. tam inclytum & illustre Scri- toræ.
ptura in Paralipomenon libro dat elogium,
Viri bellatores, scuta portantes & gladios, & ten- 1. Par. 5.
dentes arcum, eruditij ad prælum. Quæ laudes Rubenitis
in Apostolos nostros non inconcinne qua-
& Gadditis
drant. Egregij namq; debellatores fuere gla-
collati A-
dium gentilium & scutum, & in militia spiri-
tuali probe exercitati, bellarunt siquidem ad-
uersus vitia, contra idola depugnarunt, arma
ipsorum fuit prædicatio, tela oratio, scuta pa-
cientia, triumphi & victoria impiorum con-
uersio, idolorum subuersio, dæmonum fuga,
tyrannorum contemptus, Philosophorum
confusio, & Euangelij confirmatio.

Vere inquam leuæ fuere Apostoli, scuta
scilicet & vmbones ad Ecclesiam protegen-
dam, quos clypei illi, è turri David circumse-
cus pendentes, quorum in Canticis fit men-
tio (mille clypei pendentes ex ea) adumbrarunt illi Cant. 5.
item clypei, quos fieri Salomon iussit, & in 3 Reg. 10.
templo asservari. Notemus hic opertet, quæ Apostoli
admodum cum Salomon Rex ille sapientissi-
vera Ecclesiæmus, ad templi sui decus & splendorem du-
fæ scuta.
centos ex auro clypeos confari iussisset, de
quibus scriptum est, *Fecit Rex Salomon ducenta* 3. Reg. 14.
scuta auræ & Egypti Rex idolorum cultui
deditus, eadem inde sustulisset, vt eodæ nar-
ratur libro, Roboam Rex Israel totidem ærea
in eorum locum surrogauit; ita & Christum
Dominum, de quo scriptum est, *Ecce pluſa quæ Math. 12.*
Salomon hic, cum duodecim Ecclesiæ sua A-
postolos velut totidem scuta auræ, Apostolos
in inquam charitate rutilantes & ardentes,
ad eius tuitionem reliquisset, & mundus, ty-
rannus ille crudelitate & barbarie notissimus

Psal. 27.

suppliciis & tormentis inauditis è medio eos sustulisset, viros obscuriores, & prælatos æreos, scuta nullius momenti, & non nisi flamnis apta, de quibus Psaltes intelligendus loqui, dum ait, *arma & scuta comburet igni*, in eorum locum substituisse, & successores dedisse.

Psal. 45.

Apostoli amici & secretarii filii Dei.

Ioan. 15.

Apostolorum scientia non fuit æqualis scientiæ Christi.

Quænam Apostolis reuelata.

Apostoli dicti secretae Dei.

Psal. 132.

Porro non modo Ecclesiæ scuta & totius vniuersi arma, propugnaculaque Apostoli & sunt & dicuntur, sed & amicos suos, Auditores, & arcanorum suorum consciens, quibus scilicet quæcumq; à Patre suo didicisset mysteria, ruelarar, Dei filius eos vocavit: *Vos autem dixi amicos, quia omnia quæcumque audiui à Patre meo, nota feci vobis, nō quasi cuncta, quæ sacræ Iesu Christi humanitati coelitus reuelata erant, Apostolis vicissim innotuerint: (alioqui namque discipulorum scientia magna ipsius doctoris scientiæ par & æquivalens fuisset, quod nec sit vero simile, nec villo modo in fide admittendum est) sed illa duntaxat, quorum erant capaces, quæque ad magni illius maneris, ad quod vocati erant, exercitiū & officiū sui honorem necessaria videbantur. Adeo ut per *nō omnia* intelligendum veniat, quidquid ad hominum salutem necessarium, omnia item mysteria, quæ sacræ litteris quo ad fidei articulos cōtinebantur, bonum proximi, & animarum conuersio; quidquid ad Legis, Prophetarum, & Euangelij intelligētiam spectabat; quidquid ad Euangelij predicationem requirebatur; omnia denique, quæ hominibus vtcumque reuelari debebant, & forte multa alia, quæ Angelis ipsis erant inconnita, nec reuelanda.*

Quonam autem modo hoc capiamus, parum refert, honori saltem permagno Apostolis est, arcanorum redemptoris mundi ex parte consciens esse, illiusq; amicos nominari. Quam dum Psaltes dignitatem perpenderet, non potest quin exclamet, *Mibi nimis honorificati sunt amici tui Deus, nimis confortatus est principatus eorum.* *Mibi*, inquam, id est, meo iudicio & sententia, nimium quantum Apostoli honorati sunt, quod scilicet amici tui facti sunt, à te omnia mysteria didicerint, omnisque illis potestas data sit. Infinite nimium-

que eos mihi exaltatos persuadeo, quod velut totius vniuersi principes à te, Deus meus, fuerint constituti, iuxta aliam illam prophetiam, *Constitues eos principes super omnem terram.*

Principes inquam non vnicæ vrbi, non vni prouinciæ, non vni dumtaxat regno, sed vniuersis orbis rebus publicis, dominij, & imperiis præfectos. *Hinc nimis* (id est, valde) *confortatus est principatus*, id est, potestas & auctoritas eorum.

Quam in clyta porro & illustria in sacris voluminibus illis imposita nominal legimus;

Nempe *sal.* id est, omnis sapientia, doctrina, & puritas, *terra, lux, sol, fax & lumen mundi*, Tituli Apo-

ministri noui testamenti: hoc porro eos nomine vocat Apostolus: *Qui inquit, Deus scilicet, non Angeli, non homines, & idoneos nos prura.*

fecit ministros nostri testamenti, & ultimæ suæ voluntatis executores. Adhuc *Ministri Christi.*

Nomen hoc permagni fecit Apostolus, dum ait, *Si nos existimet homo, & ministros Christi: Ibid.*

quasi diceret: *Quos nos esse putat homo?* quid de nobis sentit? credit nos esse ministros

& factores Christi Iesu. *Dispensatores deniq; mysteriorum Dei*, id est øconomi & curatores

domus Dei, arcanorum eius secretarij, & mysteriorum sacrorum dispensatores, quod A-

postolus nomen in sua ad Corinthios epistola

mirifice deprædicat & extollit.

Si nomina hæc & encomia è noui testa- Figuræ du-

menti scrinij deprompta ad dignitatis Apo- decim Apo-

stolica eminentiam designandam magnope- stolorum

re conducant, sanctæ è veteri Testamento fi- numerum

guræ, ad eorum numerum præsignandum, dñotates,

multo etiam futuræ sunt illustriores. Siqui-

dem duodecim illorum numerus diuersimo-

de expressus conspicitur. Duodecim illi pri-

cipes tribuum, quos populo regendo docen-

doque Moses selegit, jam tum evidenter illorum erant imago; Apostoli namque vel-

ut duodecim quidam Principes, qui omnes

terræ populos dirigerent, erudirentque, ab i-

psio Christo immediate selecti sunt.

Populi Israelitici ductor Iosue, qui Chan-

nanæos omnes & stirpem impiam exscinde-

re decreuerat, duodecim viros animosos ele-

git, qui è Iordanis alueo duodecim tolleret

lapides, super quibus tentoria sua explicabat

Ifrac-

Apostoli si- Israelitæ ; & castra metabantur. Dicum om- miles 12. vi- nium Rex, & Regum Dux Christus totidem is, qui è sibi viros delegit, duodecim inquam Aposto- fundo Ior- los, animo & robore præstantes, qui è sacræ danis 11. tu- Scripturæ abyssu, & mysteriorum profundo lerunt lapi- duodecim fidei articulos, è quibus vniuersa- des. le quoddam symbolum confiatum est, edu- xerunt; quibus exinde vniuersa Ecclesiæ mo- les inædificata est.

Num. 12. In Numeris offerunt se duodecim tribuū Item Prin- Principes, qui vñtro, & eodem zelo honoris cibus tri- diuini moti, ad tabernaculi fabricam & dedi- buum, qui cationem pretiosa & eadem obrulerunt dedi- naria. Hac rufus figura duodecim designari Apostolos quis non videat? singuli namque Principes cum essent, & eadem animi pietate æstuantes, sua quique dona, vitam, doctrinæ, & actiones ad Ecclesiæ constructionem de- dicarunt.

Apoc. 12. In Apocalypticis Reuelationibus duodecim describuntur portæ & totidem funda- menta cœlestis Ierusalem. Quibus duodecim nostros Apostolos adumbrari non est multis opus ostendere. Vera namque illi religionis fuere fundamenta, & duodecim ingentes Ecclesiæ portæ, per quas ad fidei adyta & Chri- stiana sacra populi & nationes penetra- runt.

Cum duodecim illos fontes Elim confi- dero, occurrit illico menti, numerum hunc incassum, aut sine ratione minime positum esse, & quidem fontium; quare mecum ipse statuo, Apostolorum numerum jam tum de- signare Deum voluisse. Fuerunt enim illi Ecclesiæ fontes, & forsitan fontes illi Saluatoris, de quibus locuti sunt Prophetæ, & his poti- simum verbis, *Hauri tuis aquas (gratiae) in gau- do de fontibus Saluatoris.*

3. Reg. 4. 12. Sacra percurrenti volumina occurrerunt duodecim illustres in aula Salomonis regis cœconomi, qui annonam & mensam regiam singillatim curabant, domique vniuersæ de- vieti prospiciebant: *Habebat autem Salomon duodecim præfectos super omnem Israël, qui pre- bebant annonam regi, & domini eius.* Etiam tum censem certò hoc virorum numero, & hac cœconomica dignitate Apostolos in Dei do- mo, id est, Ecclesiæ, electos & constitutos si-

gnari. Nam fuere quasi illustres quidam cœ- nomi veri illius Salomonis, id est, Christi, ut domui & aula eius de doctrinæ & Sacramen- torum ferculis prospicerent.

Inter eos porro non minimi fuere Philip- pus & Iacobus, quos hodie peculiari quadam ratione Ecclesia colit, eosq; exaltans & cele- brans, ac veluti duos ex illustribus illis cœconomis, duos è limpidis illis fontibus, duas è regis illis portis, duos de numero Principum magnorum, alijq; modis designatos propo- nens hoc de illis Euangelium legendum ex- hibet. *Non turbetur cor vestrum, neq; formidet.* More meo, primo Euangelijs seriem expo- nam, deinde ad horum Apostolorum laudes & præconia delabar.

Primo itaq;, soleat generosi in bello du- ces & imperatores verbis suos ad animos cū hoste configendum adhortari, & iacentes metu animos heroicæ ac fortiter à maioribus geforum commemoratione erigere, præcla- rum hinc illorum nomen, laudes quas passim ab omnibus accepere, trophæ & pyramides, statuas & arcus triumphales in gratiâ eorum erectos, & quæ ad eos inde dimanauit, gloriâ apud milites ac nepotes deprædicando. Illinc vero bonorum, prædæ, spoliorum, ac manu- biarum ex hoste referendarum sive excitant, felicemq; belli euentum, inimicorum profligationem, pugna facilitatem, & certissimam victoriam spondent, & oculos ponunt. Ita suos in ipsa jam configendi hora animabat rex Antigonus relatam olim ex hoste gazam Antigoni & opes palam ostentans, dixitq; *Hoc sunt pro- regis ad suos oratio- pter que pugnabitus socij.*

Hoc quidem è profana pharetra depre- sum est telum; sed simile omnino in sacris literis reperire est: *Iudei, inquam, Machabæi, populi Iudaici ductoris. Hic ergo hortabatur 2. Mach. vte, Ius, ne formidarent ad aduentum nationum, sed Iudei Ma- in mente haberent adiutoria sibi facta de cœlo, & chabæi ad nunc sperarent ab omnipotente sibi affuturam suos verba, victoriam.* Hac ille oratione & exhortatione meticulosisimos quoslibet ad fortiter etiam maxime ancipiti ac dubio in prælio agendum exstimulare potuisset.

Redemptor orbis Christus, magnus ille re- gum

Apostoli sunt funda- menta & porta Ec- clesiæ.

Num. 33.

Apostoli fontes sunt Ecclesiæ.

Isa. 11.

Apostoli sunt cœ- nomi Chri- sti.

Christi ad Apostolos. gum du&umq; rex , mundo inferis; bellum cum indixisset, Ecclesia castra fixisset, & ijs duodecim tribunos & imperatores intrepido præfecisset, ut animum ijs adderet, & ad omnigenos conflictus obdurareret, metum quoq; omnem eriperet, his eos verbis ad generole & athletice decertandum excitavit: *Non turbetur cor vestrum, neq; formidet.* Quasi diceret, Sumite animos, Apostoli mei, nolite metu ac formidine cortipi, timorem ejcite, generosos vos ostendite, animus non vacillet aut nutet, sed contra pericula erit audientius.

IV.
Tria Apo-
stolos tur-
babant.

Tribus discipulos prædixerat Dominus rebus perturbando, & percellendo. Prima, eius erat ex hoc mundo discessus & separatio per mortem crucis, *Adhuc modicum vestrum sum* quod extremum illis morore afferebat. Secunda, domestica conspiratio Iudea, quæ omnes perturbauit, dum audirent, *Vnu vestrum me traditurus est.* Tertia, persequendos illos fore, & magnis afflictionib. in hoc mundo exagitando: *In mundo pressuram habebitis.* quod vehementer illos percellebat, & terribiles in animis eorum morus causabatur. Hodie porro omnem hanc formidinem discutit, & tempestates has motusque diuitiarum æternarū spe objecta serenat, & æternam illis mercedem proponens, ad patientiam eos animat, alterius vita gloria in mentem reuocata, dicens, *In domo Patri mei mansiones multe sunt* quæ diceret: In Patris mei æterni domicilio varia sunt habitacula, & varie eorum, qui in meum fidi obsequium, alacriter aduersus mundum pugnare parati sunt, remunerædorum rationes, quapropter *non turbetur cor vestrum.*

Passionum
humanarū
natura.

Habent hoc passiones omnes, & appetitus sensibilis emotiones, ut cum vehementius insurgunt, hominem penitus perturbent, & animam eius acriter exagitent. Hinc perturbationes non immerito vocantur & passiones; passiones quidem, quod hominem interdum illarum tyrannis, & violentia pati cogat, iudicium omne & rationem perturbando, sanguinem & humores interdum frigefaciendo, alias inflammando, cor diuersimode excruciendo, & lanciando, & vniuersum ani-

mæ regnum perturbando. Perturbationes, q; semper aliquam corporis alterationem, motumq; secum trahant, & humorum & spirituum in hac republ. reguantum emotiones causentur; hinc fit, ut in hominis vultu, velut in speculo, alterationum harum, motuum, mutationum, caloris, frigoris, turbationum, tempestatum signa indiciaq; compareant.

Si enim quis iracundia & bili effervescat, Signa pæmicit oculis ignis; si metu corruptus sit, i- sionum in pse in venis sanguis congelascit, vultus pallo- homine. rem induit genua labant, & totis artibus cō- tremiscit. Si gaudio effervatur, facies omnis ad risum composta est: si tristitia prædominetur, & mentem occupavit, in ipsis oculis medulla exarescit, frons corrugatur, ag&di ratio fracta, vultus omnis gestulq; triticus, verba interrupta, & animus pusillanimis: atq; ita de alijs, quæ quantum intrinsece inualecunt & dominantur; tantum suam foris violentiam patefaciunt & exhibent.

Certum porto est & exploratum, humo- Primi mor- rum concinnationem & actum appetitus vt tus nō sunt pluicimū in hominis manu, potestate, domi- in hominis nio, imperioque situm non esse; iuxta illam potestate. Ethicorum doctrinam: *Primi motus non sunt in hominis potestate.* Sed ipse voluntatis actus, qui seditiones & turbationes has sequi, & appetitus turbulentio quam proxime imminere solet, in nostra situs est manu ac dispositione, & à nostri imperij legibus iussisq; depender. Quoniam vero, tum semel appetitus insurrexit & omnia commiscerit, ad rationem peruertendam, inque partes suas pertrahendam plurimum potest, hinc Dei Filius hac Apostolos ratione adhortatur, *Non turbetur cor vestrum* perinde ac diceret, fortes vos in bellis exhibete, animum declarate, aduersis resiste, passiones coercete tristitiae, morori aut pusillanimitati nolite cedere.

Ægypti suis in hieroglyphicis timidos & medijs in periculis confernatos per pisces polypoda designabant. Hic namq; pisces, vbi vita imminet discrimen, fugit nō subducit, nec vita consulit fugiendo, sed scopulum aliquem aut rupem petit, in qua fixus hæret & confernatus: sepe etiā pauore corruptus ipsis pescatoris, & eius, à quo impetratur, neciū paui-

Timidi ho-
minis hic-
roglyphicū.

Psal. 17. paulusque brachio adhuc rescit. Piscem hunc olim imitatus est Psalmographus, dum paucorem, metum, animaque sua consernationem libere testatus scribit, *Cor meum conturbatum est in me, dñe iquit n. e. v. rtus mea, & lumen oculorum meorum & ipsum non est mecum: quasi diceret; animi me perturbationes ita stupidum reddiderunt, mihi ut animus nullus super sit, illarum ut imperum vix sustineam, nec oculos aut lumine ad misterias meas agnoscendas habeam.* Hæc ergo discriminata p̄uidens Redemptor merito discipulis ait: *Non turbetur cor vestrum.*

Magnus Apostolus Paulus, vere inquam in omnibus magnus, munitionem hanc adeo menti animoque insculperat, ut suo fratribusque nomine gloriari honorifice non vereatur, In omnibus tribulationem patimur, sed non angustiamur, id est: In omnibus, & ex omnibus aduersa ferenda nobis veniunt, & grauia afflictionum tela in nos ingruunt: sed non ideo animum despondemus, non ideo cedimus, non ideo ad extremas redigimur angustias, non propterea turbatur cor nostrum, metus nos non inuidit, timor denique aut formido nihil in nos potestatis habet.

Exod. 3. Generosum & ad pericula intractum virum qui videt, næ visionem is magnam videt, quem Moses olim, rubum scilicet ardorem & incombustum, virum scilicet igne circumdatum, non tamen vel vultatum. Vir enim bonus, qui in tribulationum flammis versatur, non tamen ardet, ab afflictionibus impetratur, non propterea tamen cedit aut succumbit, sed patiendo imperterritus manet, admirabilis & magna est visio, vereque rubus ille Mosaicus. Talis haud dubie erat ille Israëlitarum Rex, qui dicebat, *Si exurgat aduersum me præsum, in hoc ego sperabo, non propterea pauebo, aut spei meæ anchoram abiiciam.*

Psal. 16. Huc alludit sanctus Iohannes generosum describens equum, & bellis conflictusque asserit, & ait: *Cum audierit bu: cinam, dicit, Vah, quæ latantis plaudentisque est interieccio. In locum hunc commentans Magnus Gregorius, de viro iusto, non vero equo lobum manifeste loqui afferit: equus enim cū*

Besset tom. 3. De Sanctis.

brutus & loquax expers sit, *Vah dicere nequit.* Dicere ergo vult, iustum generosum inquam Christi pugilem, ubi tribulationum aduersitatumque impetus ac tempestates ad se impugnandum videt ingruere. adeo certaminis discrimine non terri aut consernari, ut contra interitus persistat, & animus gestiens letitia subsulter. *Hoc scilicet dogma & monita Redemptoris sequi est monentis suos, Non turbetur cor vestrum, &c.*

*In Deuteronomii codicem lex hæc relata *Deut. 20.* est: *Si exieris ad bellum contra hostes tuos, & videris equitatus & curvus, & maiorem quam tu habeas aduersarii exercitus multitudinem, non timebis eos, quia Dominus Deus tecum est, quod olim in lego iussu Dei scripta veteribus dictum & imperatum est, id ipsum in lego gratia ab ipso Redemptore verbis prope militibus, sed brevioribus & succinctioribus repetitum est, dicente, Non turbetur cor vestrum, &c. Quid porro meruamus, si nosti endos protegendoque suscipiat Deus? ecquæ timenda potentia aut vis, si in partes nostras ipsa excubet omnipotentia? Quia nixus beatus Iob intrepide nullaque minas perhorrescens Domino siebat, *Pone me in tactate, Iob 17.* & cuiusvis manus pugnat contra me, perinde ac si dicaret, *Tu modo mecum sis Domine, ne vniuersum quidem mundum metuo.* Atque hic verborum Dominicorum, *Non turbetur cor vestrum, sensus est.***

Insignem porro in hæc verba consideratio. *Egregia S. nem habet D. Cyrillus, airque Dominum, ut Cyilli conc. perturbationem omnem reprehendit, ne sideratio forte turbati in desperationis barathrum ruerent, ita nec eam plane approbasse, aut laudasse, ne ab eadem superarentur, sed blâde eos placideque ne turbarentur commo- nuisse. Non enim eis ait: *Nolite turbari: tum quod fieri plane nequeat, ut ab omni huiusmodi conflictu & impetu homo plane sit immunis; tum vero quod omnis passio non semper vitium aliquod secum trahat; cum & ipse orbis Redemptor Christus, Vnigenitus Patris isdem fuerit obnoxius, (tametsi hi in ipso motu propassiones potius dicerentur) & huiusmodi commotiones fenserit, & cor eius turbationibus ac procellis nonnunquam concussum sit, sed ait, Non turbetur cor ve- strum.**

serum: id est, ne iudicium & ratio his passionibus succumbaat, aut cedant, ne procul à boni transite abrepta è throno iustitiae euelantur. Et si forte potentiae & partes inferiores, sensusque nonnunquam turbentur, seq; commoueri sentiant, ratio saltem velut domina & princeps temper dominetur & superior sit, consensum non praestet, videat ne infescetur, bonoque adhærens nunquam à virtute desciscat, sed in eadem infracta permaneat.

V.
Tres hu-
manarum
perturba-
tionum
species.

Psal. 47.

2. Cor. 7.

Psal. 6.

Tria porro in sacris litteris passionum genera notare est, prima laudem meretur, altera tolerari potest, tertia denique vituperanda: prioribus commoueri Christianum est, & virtutem inuoluunt, ultima noxia est & vi- tium. Prima quidem perturbatio honesta admodum est, ac bonum & virtutem inuoluit, cum ob peccata sua quis perturbatur: hæc sancta quædam passio est, quæque summis extenda laudibus, qualem sentiebant illi, de quibus Psaltes canit, Ipsi videntes, scil. peccata, turbati sunt, commoti sunt, tremor apprehendit eos.

Insignem hanc passionem mirifice extollit Apostolus, & eam Corinthiis omnibus apparetur, dicens: *Gaudio proper vos, quia contristati estis ad paenitentiam*, id est, miro me perfundit gaudio, summeque consolatur extrema illa vestrum omnium tristitia, & cordis amaritudo, ob peccata nempe concepta, quæ à do- lore pecca- torum pro- plicet, & paenitentiam iis debitarum memoria cedit.

Eadem regium Davidis pectus perturba- rior oceuparat, cum diceret, *Sane me Domine, quoniam conturbata sunt omnia offa mea, quæ ex Hebræo & Græco verba ita verti possunt, quoniam tremuerunt, seu tremefacta sunt offa mea.* q. d. *Quoniam iniquitatem & calamitatem meam ego agnosco, hinc adeo consternatus & perturbatus sum, toto ut corpore contremiscam, quin anima mea adeo se deformem ac miseram cernens, & scelus suum derelicta ipsumq; perhorrescens, turbata est valde, sed tu Domine usquequo? an non mei miseratione*

tangeris? an non plagæ medelam adhibebis? an non in gratiam me admittes?

Quin & verbis illustrioribus clarioribus que, ac maiori cum veheMENTIA hanc ipsam passionem alio idem pœnitens exprimit loco, *Non est Pax offibus: m is, à scie pecatorum Psal. 37.* meorum. Id est, peccatimè in pitidinem & Tristitia grauitatem dum aspicio & tacitus mecum ipse quam pœnitior adeo mente arimoque concutior, cari causa nella ut animæ pax sit, quin & ossa mea tre- tur honor, more percellantur & pauore quodammodo sancta qua exanimentur. Sensibilem hanc commotio- dā pertur- nem alio etiā loco veheMENTius exaggerat, batio est, dum pœnitens ait, *Turbatus est à fu ore oculus Psal. 6.* meus: hoc est, dum cogitationis oculos in meoru enormitate & abominationem flagi- tiorum conicio, tantam aduersus meipsum irā indignationemq; concepi, vt à furore & rabie oculi plane fuerint cōturbati. Cū ergo Reges, Prophetæ, Apostoli, aliiq; viri sanctissimi interiorè hanc passionē concipere haud indignū duxerint, quin potius eamdem in se excitare, in eaq; se exercere contenderint, ac permagni etiam fecerint, quin laudabilis & honesta ea sit, minime est dubitandum.

Altera perturbationum species, quam to- Perturba- lerari posse diximus, est, quæ cor ita commo- tio alia est uer, lancinat, & afficit, ut dolor inde sequatur, idq; ex causalitate a honesta. Talis est, dum ob mortem parentum dolorem concipi- sum, eorumq; funera plágimus. Hoc Jacob modo Iosephum filium amissum lugebat, dum à fera pessima dilatatiū eum audiit: qui illum nuntius adeo consternauit, ut vociferans, plangens ac lamentans dixerit: *Descen- dam in infernum lugens, quarens filium meum Ioseph;* id est, ita Iosephi me mors & interitus affliget & afficit, ut p̄æ dolore vitam sim fi- niturus. Passio hæc uti humana est, ita & ex- cusabilis, & veniam meretur.

Talis quoque luctus & mortor Davidis Regis fuit, auditio filium suum Absalomum extinctum: cuius ob deceplum ita indoluit, ut in lachrymas prorumpens & pectus plan- gens, sublata voce & incredibili cum ama- ritu in exclaimaret, *Absalom fili mi, qui mihi tribuat ut ego moriar pro te: Absalom fili mi,* Davidis fili mi Absalom: tu ors enim tua, mea est. Ah morte Ab- salomi, fata crudelia, cur me tibi relinquent super- salomi. Sticem?

Item cur me non potius quam te fera mors corripuit? cur non tuo ipse loco? Hi sunt motus quidam naturales, ac proinde tolerabiles. Eadem passio incesserat viduam Nam; quæ filio ynicō, ac solo ex aſſe omnium facultatum hærede, fortunarum spe, senectutis fulero ac facula, & ynicō vita solamine amissō, adeo dolorum procellis erat immeſa & obruta, vt cœlum lamentis comprens, ac lachrymis oculos luffusa, Redemptorem ad commiserationem commouerit, qui fortē eius calamitosam miseratus, adeo eſcen-tem vitæ restituere decreuit, in aſtreinque ſolatus dixit, *Mulier nolifere, lachrymarum habenas contrahe, fite fletum.* Plorantem porro ipſe non corripuit, quod paſſiones hæ naturales ſint, & cum hominē in teſoleant, tolerantur, maxime in fœminis. At ſi quis ymquā paſſionis huius violentæ aculeos & impetum ſentit, Iob ſane eos ita ſentit ut qui maxime: nam audito, ſobolem omnem & ſpem pueritatis ruina inuolutam occu- buiſſe qui omnium bonorum iacturam tam

Dolor Iobi & quillimo tulerat animo, ad huius cladi in filiorum nuntium ita constantiam omnem exuit, vt morte.

Iob 1. & virtutem & aequabilitatem omnem amifſe plane videtur, hinc dolore adobratus, *Iudit velimēnta ſua, & tono capite corrui in terram.* Hos autem lugendi excessus Scriptura neū reprehendit, qui ino excusat, & velut rem bene gestam hoc epiphonemate concludit, *in omnibus his non peccauit Iob la-biis ſuis.* Et ſane, cum naturalia hæ ſunt, & cū diſcretione adhibentur, mala eſſe nequeunt.

Huius item farinæ eſt perturbationis, quæ e quodam mortis metu profecta humanos animos inuadit & percellit. Non ei quidem paſſionem hanc adeo quidem interdum ſuſtioſam eſſe, vt ad desperationis aut impatiencie ſaltē extrema hominem redigere videatur; modo tamen rationis arx tuta, & animus à doloris impetu immunis ſit, quacumque demum violentia in nos hostis hic in- gruat, nullum eſt vitium: ardoreſ enim ſunt fumique ilico euangelentes, venti ſunt, qui licet ſpirant & flent, nullum afflant periculum, modo tempeſtates non cieant, & nullum cauſentur naufragium.

Hoc ipsum libere deſeſaretur rex ille fan-

giffimus luxta ac ſapientiſſimus Dauid, glo- riaturque contra hanc ſe paſſionem decer- Psal. 54. taſſe, vtpote à qua vehementer impetebatur: *Cor meum conturbatum eſt in me, & formido mortis cecidis ſuper me; timor & tremor vekeunt ſuper me,* quam porro motus hic, qui ab hac ratione oritur, laudabilis eſt: quam item honorabilis!

Quod eo aſtero liberius & audacius, quod Christus Redemptorem meū pridie paſſionis in horto mortem ti- oliuarum ab hac ipſa formidine correptum muit. videam: & adeo quidem violente, vt Aposto- lis dicere coactus ſit, eius importunitatem & impetum confitendo, *Trifis eſt anima mea v/q ad mortem* quasi diceret: Cum mortem initiatem, mihiq; ſubundam ob oculos po- no, cām ita perhorreleo, vt cor meum angu- ſtietur, contabescat, & parum abſit quin p̄t dolore & amaritudine exſpirē. Manifestius vero & verbiſ noſtri accommodatiuſ loan- nes, *Nunc anima mea, inquit, turbata eſt, cum mortem imminentem video & oculis obi- cicio.* Cum ergo naturalis hæc emotio in ipſa filii Dei yngeni animali ſocum habeat, in aliis eam reprehendi aut vitio verti minime poſſe credendum eſt.

Tertia & ultima perturbationum ſpecies, Ob hono- quæq; vituperari, & inter vitia connumerari rum tem- meretur, eſt, quæ ob bonorum temporalium poralium iia- iactutam ex aliqua auaritiae ſollicitudine, v̄o. Avaria angu- luptatum & delitiarum priuationem ex lu. doloreque ſuriæ ac gulæ irritamento ob diuitiarum & noxiū & opum defectum e quadam vanitatis oſten- repreheſtatione, & ſpiritu ſuperbiæ, animum men- bile.

temiq; noſtrum percellit. Huiusmodi paſſio- nibus perturbationibusq; concitati erant, quos deſcribit Psalmographus, *Turbati ſunt Pſal. 108. & morti ſunt ſicut ebius, timor apprehendit eos,* & omnis ſapiencia eorum deuorata eſt.

Quorquot autem ab interno hoc carnifi- Cor impio- ce exagitantur & cruciantur, vere & violen- rum mā- ter torquentur, nulla requie gaudent, noctu ſimile, diuque affiduis ſupplicis tormentisque pa- tent: cor enim illorum in ſtar turbulentiaq; aſtuantis eſt pelagi, ventis tempeſtatiq; ſemper agitari toliti. Docuit hoc ante me Isaias dicens, *Impi auem, inquit, quaſi mare, Ia. 57. quod quieſcere non poſt, ſed ſemper aſtuat, & procellis exagitatur.*

Lnc. 10.

In huius rei figuram ac velut in speciem reprehendentis a Redemptore Martha illi sedulæ ac nobili Mariæ Magdalena sorori dictum legimus, *Martha, Martha, sollicita es, & turbans erga plurima.* Perinde ac si diceret: Non est bonum rebus & negotiis secularibus tantum immergere, animus hominis quietus & tranquillus sit oportet, ratio semper dominetur, voluntas libertate gaudeat, libertas integra coniter, & mens humana placide & leniter conquietat. Atque is item est illorum verborum: *Non turbetur cor vestrum, sensus*

Plurimi
Principes
& P̄f̄sules
& sc̄p̄t̄s & tūdīnē
aliōs tur-
bant.

1. Reg. 14.

Matth. 23.

Eheu! cum iam perturbationum & motuum humanorum mentio inciderit, quam multos hodie reperire est, qui & in sc̄p̄t̄s turbantur, & alios turbant. Tales in primis sunt Principes s̄ecūli & P̄f̄sules Ecclesiastici, quorum complures sine illa discretione imperantes omnia perturbant, & ad inquietudinem regna sua & dioeceses concitant. Figurate de hisce in parte suo Saule, illius edita & statuta indiferentia fugillans, locutus est Ionathas princeps Israēl: *Pater meus, inquit, turbauit terra.* Indixerat namq; Saul, ut in vesperam viq; cibō populus vniuersus abstineret, mortemq; coaminatus erat ei, qui ē suis, qui ad dena hominum: milia pertingebant, ante relatum ex hoste victoriā quid gustasset. Edicti autem verba sunt hæc: *Adiurauit autem Saul populum, dicens, Maledictus vir, qui comedet panem vōq; ad vesperam, aeneo vlciscar de inimicis meis.* Ipse foris satur erat, suos tamen ne panem quidem gustare voluit, sed exhaustos & semianimes inimicis instare; quod eius statutum filius explodens, vniuersum eo Israēlem turbari obiicit.

Quo cheu! P̄f̄lati suis ciborum indicunt abstinentiam, ipsi interim genium laute curant, quam multi Pastores & Superiores alios ad ieiunandum compellunt, ipsi rotos perorant, & epulantur dies? Quam multi similes illis Euangelicis qui dicunt, & alios imperant, & iussa ipsi non faciunt, factaque verbis illorum non respondent, alligant onera grauia & importabilia, iussa, inquam, leges, & præcepta indiscreta, & imponunt in humeros hominum, dixito autem suo nolunt ea mouere. An

non hinc & in regnis & Ecclesiis omnia turbantur?

Magnus ille Apostolus, Prædicatorum Prælatus, & Prælatorum Prædicator, hanc imperandationem olim fugillans, & insolentem hanc cœconomiam ad meliorem redigere ordinē volens, ad potestatem iis collatam, & ad primæ legitimæq; confirmatio- nis authenticas litteras confugit, ac de sc̄p̄t̄s Corinthi scribit, *Vt non presens durius agam, secundum potestatem, quam Dominus dedit mihi, in edificationem & non in destructionem.* Hac abutuntur auctoritate Prælati indiscreti, nec P̄f̄sules Paulum imitantur, dum sublimem hanc potestatem ad religionem destruendam, pietatem encandam, mundum vniuersum turbantur data bandum usurpant potius, quam ad virtutes inferendas, charitatem colendam, Christia- næ religionis limites dilatandos, salutem animarum procurandam, Ecclesiæ denique corpus ædificandum.

Verus omnium perturbator, & sibi ipsi turbatus, & ad alios turbandos peridōsus fuit Achab rex, quem Elias, sc̄p̄t̄m defensurus, & omnem malorum culpam in Regem reforquens, hoc modo est allocutus, *Non ego turbauit Israēl, sed tu, & domus patrii tui, qui de reliquis viam Domini, & idolorum cultum amplexus es.*

Secundo, rebelles & immorigeri & penes sc̄p̄t̄s turbati sunt, & foris omnia turbant tam in s̄ecūlo quam in monasteriis. Cuius rei figuram liber Iosue suggredit: in quo vniuersus exercitus Israēl, sexcentis armatorum constans milibus, iuxta censum in Numeris actum, vnius rebellis Achani inobedientia vehementer turbatus & commotus fuisse fertur, qui cum morti addictus esset, hæc inter alias mortis eius causa perhibetur, *Quia Vnus Reli- turbastinos, exturbet te Dominus in die hac e ca- gio sus inobedientis nostris, & ex hac vita.* Ita & hodierna bediēs sufficie proper inobedientiam omnia turbantur cit ad vniuersum & pervertuntur, tum in cœnobiosis, tum in rebus publicis. Vno duntaxat inobedienti religioso, monacho immorigero, vno, inquam, aduersus superioris iussa refractario opus est ad integrum Conuentum destruendū, conobium euerendum, sanctū deniq; ordinem quemdam turbandum & commouendum.

Tertio,

Rebelles, & inobedientes mūdum vniuersum turbant. Ios. 7.

Rebelles, & inobedientes mūdum vniuersum turbant.

Rebelles, & inobedientes mūdum vniuersum turbant.

Peccatores spirantes, pacem omnem detestantur, quiet bellum, tem mudo eliminant; & vniuersum orbem malorum; terrarum turbis & motibus complent. Illi & etiūdā. sunt malorum fontes rebellionum scaturigium mundi nes, & omnium, quæ terris minantur & in causa sunt, pendunt; calamitatum causa primaria & intentua. Hæc porro veritas in sacris fundata est litteris, in quibus legeret est, *Vir peccator turbat amicos, dissensiones creat, concordiam fugat, amicitiam dissoluit.*

Ecclesiast. 18.

Notabilis huius rei figura in Jona Prophetā cernitur. Hic enim cum Deo parere detrectans, ac proinde enormis secleris reus nauem cōscendisset, noxa delicti quam proxime imminente; ecce tibi lubito plagus concitari, ventorum miscei prælia, procellæ insurgere, fluctus intumescere, tempestates & fragores passim cieri: idque vnius obnoxiam, quem Deus petit, adeo, ut parum abfuerit, quin communem omnibus vctoriis perniciem, & generale naufragium attulerit. Eas, quas Jonas mai tempestates magno sociorum, qui eadem vehebantur nauis discrimine excitat, peccatores in terra caufantur, summo vicinorum omnium dispensadio.

Sceleratum contubernium noxiū.

Iniquitatum siquidem vindicta Deus, cum earum prosequitur auctores, & vindictare depositit, sæpe etiam ij, quicorum in contubernio agunt, eadem ruina & vindicta inueniuntur, eadem subeunt iudicia, & pati fortem coguntur.

Tempestatum occasione multi iij; illustres auctores fœdæ illius tempestatis, quæ Apostolorum scapha quassata fuit, vt & ope rem à Redemptore supplices petierint, & à naufragio non procul abfuerint, causam inuestigantes, vnius Judæ delicto eam attribuunt, quem cum profligatissimum ac perditissimum mortalium cœlum, & clementia, terra marique noscent, totum vniuersum & mare inprimis concitarunt; vnde tantum crearunt periculum, vt Juda merlo, integrum simul nauigium sanctos vehens viros in profundum absorbuissent. Vide et ergo quas turbas, quæ bella, & calamitates mala que Judæ, peccatores, inquæ, & impij mando arcessant. Vnde nonnunquam sufficit ad tempestates, bella, ditisiones, schismata, conspirationes in familiis, vribus, prouin-

Judas catus, tempestatis quæ Apostoli concussi.

Vnde impius sufficit ad vniuersum mundum perdendum.

Nouum sane, tamen verissimum, ex omnibus hisce in homine perturbationi obnoxiiis & consternationi, de solius cordis perturbatione commotioneq; Dominum laborem, vt pote, quod sollicite custodiri vult & iuber, dum ait, *Non turbetur cor vestrum; quia si diceret, Tametsi sensus, oculi, ossa, mens, & vniuersa anima turbetur, cor saltem à perturbatione immune conserueretur & immobile permaneat, quod ipsum rationis sit thronus, consensus tribunal, decretorum curia, vita deniq; principium.*

Y. 3. Rursum s.

ciis, regni ciendas, ad orbem deniq; vniuersum perniciet & ruinæ inuoluendum.

Quarto deniq; & ultimo, maledici, muratores, calumniatores, detrectatores ingentes quoq; flammis excitant, magnam ruinam inducent & pernicie, multatumq; res magnas & tempestatum, & magnarum turbas in seculum, tum in Ecclesia perturbationum causa sunt. Testatur hoc Ecclesiasticus dicens; *Multos perturbat pacem, abentes bilnguis & surro-* id est, calumniator & maledicus pacificas familias tuant & exagitant, diuertia que inter eas prosemant. Exclamet ergo *o celestos perturbatores! o perturbationes nimiope funestas! Mirumne ergo indecorum hodie Saluatorem suis: Non turbetur cor vestrum &c.*

Sex porro tertum, quæ in homine turbari. *VI.* sæpe solent, meminisse Scripturam obseruo: *Sex sunt.*

Primo spiritus vel mentem. In Judith enim quæ in historiæ lego, Holoferne obiunctato omnes Assyriorum farrapas ac principes vestibari Scimenti lacerasse, & horribili quodam pavore prura ac metu perturbatos fuisse: *Et turbati sunt.*

animis eorum valde. Secundo animam, vnde in Judith. 14. Psalmo 6. leges, *Animam tua turbata est valde.* Psal. 6.

*Tertio oculos, idem namque Propheta eodem habet loco, *Turbatus est à furore oculis* ibid.*

meus. ita me, inquit, ira altiorum abripuit, & succedit ut & ad oculos hæcce perturbatio ascenderit. Quarto cor, vnde idem Psalmo

graphus, *In meturbatum est cor meum.* Quinto sensus: hinc Jeremias, *Sensus corporis mei turbati sunt.* Sexto denique ossa, Rursum idem

qui supra Vates, *Quoniam conturbata sunt ossa.* Psal 142. *mnia ossa mea, & ex confusione quadam cor poris loco mota.*

Novum sane, tamen verissimum, ex omnibus hisce in homine perturbationi obnoxiiis & consternationi, de solius cordis perturbatione commotioneq; Dominum laborem, vt pote, quod sollicite custodiri vult & iuber, dum ait, Non turbetur cor vestrum; quia si diceret, Tametsi sensus, oculi, ossa, mens, & vniuersa anima turbetur, cor saltem à perturbatione immune conserueretur & immobile permaneat, quod ipsum rationis sit thronus, consensus tribunal, decretorum curia, vita deniq; principium.

Terem. 4. Psal. 6.

commen-

dat Deus.

1. Reg. 14.

Ez. 15.

Psal. 64.

Psal. 17.

Ezech. 26.

Psal. 76.

Psal. 45.

Psal. 76.

Cor ad sa-
lutem ho-
minū ma-
xime refert.

Rursus nouum plane est & admirabile, cum terra interdum turbetur, vt lib. 1. Reg. Pater meus turbauit terram. Cœlum quoque apud Esaiam, Super hoc cœlum turbabo. Mare item apud Psalmem, Qui conturbas profundum mari. Montium etiam fundamenta apud eundem Psalmem, Fundamenta montium conturbata sunt. Apud Ezechielem in insula marina, Turbantur insula in mari, quinetiam abyssi: Timuerunt & turbata sunt abyssi. Nolum, inquam, omnia hæc scilicet turbari & commoueri, solum cor immobile perstare & perturbationis expers esse Deum velle, Non turbetur cor vestrum, &c. quasi diceret, cætera omnia agitationibus & motibus exposita sint, omnia turbentur, confundanturq; cœlum, terra, elementa, & omnia totius vniuersi membra; si cor modo humanum impavidum & adamante durius persistat, nec perturbationibus succubat, satis hoc mihi fuerit, nec plura desidero. Eius erant animi, qui dicebant, Non temebimus dum turbabitur terra; id est, cœli fractus illaberetur orbis, et si omnis vniuersi machina dissolueretur, numquam tamen mihi deerit animus, numquam me formido corripiet.

Confidentia huius rationem dans David, & hac ipsa gloriatur ait, Deus cordis mei, & pars mea Deus in eternum. & solus portio mea hæreditaria: perinde ac si diceret; si cor meum tranquillum & securum est, si perturbationes nullas & insultus metuer, si passionibus non succumbat, & iis, vt rupes cœli matisq; minus ridens haud consternetur; nō est, quod mireris; Deus namq; meus est propugnaculū, magnus ille Deus tota mea spes est & fiducia. Fauet huic interpretationi versio Hebraica: vbi namq; vulgata legit: Deus cordis mei, Hebreæ p̄fert, Deus petra cordis mei, & rupes.

Nec reuera mirum est, Deum boni nostri tantopere studiosum, de corde nostro semper sollicitum & anxiū esse, ciusq; nobis custodiā tam sedulo commendare. Cōret enim humanum, et si vel intellectum, vel voluntatem, vel solas cogitationes denotet, ad salutem hominū permagni refert, & permultum facit. Quod agnoscens Salomon ita quemq; nostram in Proverbiis alloquitur,

Omni custodia serua cor tuum omnigena, in Proh. 4. quam, conseruatione & præsidio; noctu & interdiu; intus ac foris; per virtutes & bona opera; per opera, verba, cogitationes; per fidem, spem, charitatem; per vigilias & excubias: Aduigila ne à temptationibus corripiantur, per suggestiones decipiatur, & perturbationibus obrutatur: ne, inquam, turbatur cor vestrum. Hæc vniuersa Euangeliū medulla est, quo relicto ad duorum Apostolorum nostrorum, quorum hodie festivitas recolitur, præconia conuertatur.

Cum ergo duos hos illustres Ecclesiæ VII. Præcipites, ac fidèles filii Dei discipulos, Phi- S. Philip- lippum & Jacobum contemplor; duas illas pus & Jaco- tubas argenteas malleatione productas, quas bus collati in castris dissoluendis Hebrei clangebant, cum du- vi dñe mihi videor. Quis enim neget, duos bus Syn- hosce viros, ob prædicationis suæ clangorem gogæ tu- & sonitum velut duas Euangelicas in Eccle- sis castris fuisse tubas; sed tubas argenteas, Num. 10. id est, viros virtutibus ornatos, & in incude patientiæ, & tribulationum, persecutionum, & aduersitatum malleo in mundi huius fa- brica formatos?

Videre rursus mihi in Ecclesiæ nostræ pa- 3. Reg. 7. uimento videor, quod olim in templo Salo- Sunt colu- monico cōspiciebatur, duas scilicet colu- mnas æreas, quibus Salomonis porticus ni- tebatur. Duo namq; hi Pastores, tum ob au- toritatem & potestatem acceptam, tum ve- ro ob doctrinam, quam docuere & per or- bem disseminarunt, vere Ecclesiæ nostræ bases & columnæ fuere.

Nec errauerō à scopo, aut præter decorum fuerit, si rursus eostem duobus sponsæ vberibus, quæ in se in Canticis amans ipsa di- laudat, dicens: Vbera mea quasi turris, pa- res esse dixerō. Hi namque Apostoli duo videtur ob immenſam charitatem, benignitatem & doctrinæ abundantiam, velut vbera, & instar patrum nutritiorum mammas virtute & scientia turgidas gestasse, quibus Apostoli omnes terra populos, & Ecclesiæ filios la- fuere vbera. Et auerunt. In illis siquidem illud Isaiae ora-Ecclesiæ cœlum completem fuit, Ad vbera portabimini. Ez. 16. ò gentes, Euangelicæ doctrinæ lacte nutri- mini, ac veluti alumni ad vbera hærentes, à Doctribus & Patribus vestris gestabimini. Quod

Quod autem vbera sua turri sponsa assimilari, designare nimis voluit. Apostolos hosce quoad fidei animique soliditatem & constantiam turrium & columbarum marmorearum super bases argenteas fundaturum instar fuisse: vere, inquam argenteas, virtutibus scilicet scientia, & donis Spiritus S. Deniq; immutabilia, & immobilia Ecclesiae fundamenta fuisse.

Figurarunt & eosdem olim nubes illæ loquentes, nubes illæ admirabiles, de quibus Psalmista loquens ait, *Vocem dederunt nubes: quod ad litteram de nubibus in aere regione suspensi nequit intelligi, utpote quibus volantes & nec ratio, neclingua sit; sed mystice de Apostolis, qui veratum ritu nubium per omnes orbis angulos prædicationis suæ vocem intenderunt. Hinc & designati sunt per nubes illas volantes, quas emisus conspergit Isaia dies: Qui sunt isti, qui ut nubes volant, cuncte & redeunt discurrentes?*

Communiter hoc a Patribus Apostolis accommodatur; & ipse generali huic de omnibus expositioni nixus; de duobus hisce discipulis singillatim interpretor, qui veræ extitere nubes: Primo quidem, quod sublimes ad contemplanda cœlestia euolarunt, & à terrenis liberi, in aera cœlesti quadam conuersatione suspenſi sunt. Hinc sanctus Philippus mysteria sublimia indagaturus, magna cum admiratione Domino alias ait, *Domine ostende nobis Patrem.* Videtis, quam sublimè se extulerit: quātum se à terra subduxerit: quam intime intra aeras abdidit: nihil in terra videre amplius, nihil in scipio amplius agnoscere, nihil amplius in mundo concupiscere, nihil spectare, velle, desiderare, præter vnicū Dei conspectum, an non est esse simile ei, qui eodem æstuans zelo, magna animi generositate aiebat, *Nostræ conuersatio in celo est?* perinde ac si diceret: *Etsi viuamus in corpore, & in mundo conuersemur, animo tamen affectuque instar Angelorum habitamus in cœlestibus.*

Secundo nubibus Apostoli hi assimilantur, quod sicut nubes duplice habent motum, & quidem duplice a principio ortum, vnum quidem ratione solis, qui eas è terra abysso elicitas in altum librat & euehit, iux-

ta id Psalmographi, *Educens nubes ab extre- Psal. 134. mō terra: alium vero à ventis, à quibus dis- pelluntur & reuocantur: & quocumque de- sum impellantur, ad dextram vel sinistram, ad ortum vel occasum, prout ventis & tur- binibus agitare eas allubuerit, sequantur & obremperent necesse est: ita & Apostoli hi duplice experti sunt motum: Primum qui- Duo mo- dem, quod è terra limo, mortalium feci, tuum gene- mundanorum conditione, per solem illam ra Aposto- iustitiae ducti, ad summum honoris fasti- lis data. gium, ad animarum regimen, ad gentium conuersione, & usque ad Ecclesiae impe- rium, atque inde ad regnum cœleste eucti sint, iuxta id Platicus, *Qui operit cœlum nubi- Psal. 146. bus.* At secundum multo etiam melius: nam Apostoli motu quodam illis proprio & na- turali moti non fuere: nec ferebantur, quo- velebant & animus propendebat, sed quo magnus ille ventorum Rex, sanctus inquam Spiritus, eos quō allubebat impellebat, diri- gebar, inspirabat, & mouebat. *Quod olim designauit in Canticō suo Moyses dicens: Magnificentia eius discurrent nubes.* Hinc sin- Deut. 33. guli dicere de se Apostoli non immerito po- tuere, *Spiritus tuus bonus deducet me in terram reiām.* Præsignarunt id ipsum & rotæ Eze- chielis, de quibus dictum est, *Vbi erat impe- rius, illuc gradiebantur & rotæ.* Et sanc Apostoli Ezech. 1. velut rotæ quædam agiles triumphalem Ec- clesiae currum prouidentes, per vniuersum discurrerunt orbem, per terram inquam & mare, quo Spiritus S. eos impetus propulit; & magni huius ariæ ductorisque motus, propulsiōnem, & iussa vbique & in omni- bus securi sunt.*

Tertio, nubes aqua & rore turgidæ sunt, Nubes sunt atque instar lagenarum aut potius penusad naturæ cel- totius naturæ directionem & cœconomiam, lariæ. cum à sole dissolutæ ac quodammodo per- foratae sunt, sicutibus potum submini- strant, terrestria recitant & reficiunt, & vni- uersam terræ superficiem irrorant, iuxta il- lam Sapientis sententiam, *Si repleta fuerint Eccl. 11: nubes, imbrem effundent super terram.* Hanc ob causam Apostolos omnes veræ fuere nu- bes, ac præsertim hi duo, nubes, inquam, cœ- lestes, gratia & benedictione surgentes, quæ magna cuiusdam charitatis, & in bona piaque.

Prou. 3.

S. Iude ep.

Mali Prelati
nubibus
atidis com-
parati.

Ezai. 5.

Nubes ter-
ram fœcun-
dant.Apostoli
orbem p̄is
operibus
fœcunda-
runt.

Psal. 18.

nonnisi agros proximos humectantium in Prælati al morem irrigant, quod nonnisi ad se spectant, qui erga cibis, & necessitudine sibi coniunctis, vniuersitatis, amicis, aliisque notis & familiari bus, quos extollere misericordia gestiunt, beneplacitos dum faciant, & munificos se præbeant: Vnde veris taxat effusum dixisse Prophetam ostendunt, *Pascit uero Iacob.* 6. *non quiq; eos, qui sub manu sua sunt.*

Alij vero puteis & cisterns persimiles sunt: vt enim hæc aquarum receptacula, puteri inquam, nonnisi scipios irrigant: aqua enim foras ad alia loca humectanda non protrumpit; & i quando aqua inde perenda, magna cum difficultate & labore id fiat necesse. Ita & permulti Prælati, honore, commodis, ciuitatisque pleni, nihil foras efferunt, neminem illarum participem reddunt, domi manent omnia, sibi solis asseruant, & in propriis usus aqua omnis in puto remanet, redditus omnes aut in culinam absumuntur, aut in arca thesaurisque asseruantur; & si quam forre interdum eleemosynam faciant, quam æger time eadem exprimitur, imitantes hoc pæsto, quod in Proverbiis scribitur, *Habent diuitias & scientias solus, nec sint alieni participes eorum.*

Sunt tertio alij mari similes: quo enim suos elementum hoc noctes & dies modo vapores & humores in altum versus nubes exhalat, quæ nulla indigent irrigatione: codem etiam plurimi hodie Antistites Ecclesiastici humores suos, id est, beneficia emitunt, conferunt, opes impendunt, liberalitatemque exercent erga opulentos, Præsides, Magnates & Principes seculi iisdem minime indigentes: in egeantes vero & inopes humoris omnis expertes ne obolum effundunt, cum tam in Euangeliō fecus Salvator docuerit dicens: *Cum facis coniuinum, noli vocare diuitias, &c.*

Occurrunt denique & alij, qui veras imitando nubes sine villa personarum acceptio ne aquam suam passim effundunt, omnemque terram & Ecclesiæ frutices æqualiter irrigant: quos ad vinum fons ille repræsentat, qui ascendebat de terra, & irrigabat vniuersam superficiem terra. Ipsi namque à terra sublati, & interdum obscuris orti natalibus, ad amplissimas iam dignitates sublimati, & ad animalium

VIII.

Bonii Prelati
nubibus
similes.
Gen. 1.

marū regimen delecti, velut limpidi quidam fontes scientia & doctrina vniuersam regionem irrigant, omnemque Ecclesiae agrum fecundum feracemque reddunt. Hoc, qui modo vitam Prælati instruunt, suosque humectant, illud Proverbiorū executioni mandant: *Deruentur fontes ruis foras, & in plateis aquas tuas diuide, id est, ut moraliter interpretetur, Tu, qui cæteris in Ecclesia præses, quique in ea dignitate es aut saltem esse debes scientiæ virtutis, opum & diuinarum fons, hasce aquas tuas fontes deriuunt, gratias & commodi rates alii communica, & potissimum exter nis, & in plateis illas diuide, id est, omnibus de eisdem elargire, nulla sanguinis, naturæ, amicitiæ, perlonarumque habita ratione, sed nubes nostras rufus reperamus.*

Quinto, nubes tonitrua & fulgura pro creant. Ita & sancti Apostoli, miraculis, prodigiis & bonis exemplis vniuerso orbi illuxerunt: vnde de illis accipiam illud Psalmista, Illuxerunt coruscationes tuae orbis terra, commota est, & contremuit terra, nam ad illustrum, que Apostoli patrarent, miraculorum coruscationem & splendorem, vniuersus terrarum orbis præ stupore & admiratione contremuit. Suis etiam prædicatio nibus intonuere, & quidem tanto fragore & impetu, ut per omnia mundi climata, ab Arctico polo ad vsq; Antarcticum sonus prædicationis illorum fuerit exauditus. Præ dictum hoc à Psalmographo, In omnem terram exiuit sonus eorum. Verum cæteros in ter sanctos Phillipus & Jacobus maxime tonuerunt.

Sancti Philippi quidem vitam, virtutem pieratem, doctrinam, patientiam magno quodam fragore per regna barbara, & provincias exoticas intonuisse certissimum est. Natale solum ei fuit Bethsaida Galilææ oppidulum, quod & duos alios illustres Apostolos & fratres dedit, sanctos Andream, inquam, & Petrum beatum, inquam, tam inclitorum virorum natiuitate oppidulum. Et sane dum nominis illius arcana & etymologiam penitus indago, nescio quam beatitudinem ac felicitatem noto: nam idiomate Hebræo Bethsaida tantudem sonat, quod do mus venantium, aut venationis, quo desi

gnatum est, Deum hoc è loco producturum viros, qui animas venarentur, de quibus iam olim Isaías præsagio prædixerat spiritu, *Met tam eis venatores multos, & venabuntur eos per montes & valles, & nullo non loco.*

Occurrit hic in primis, Apostolum hunc Christo familiararem admodum fuisse: vnde ea familiaritate nixus petere ab eo aulus est. *Domine ostende nobis Patrem.* Magna quidem S. Philippus sancti Joannis cum Dei filio fuit familiaris. Redemptoris, ob quam in Evangelio passim hoc vocatur nomine, *Discipulus quem diligebat Iesus.* *Ioan. 13.* In cuius familiaritatis signum miratur Scriptura, cur cæteros inter Apostolos solus ipse pridie passionis rogare Dominum aulus sit, *Domine quis es, quis te tradidurus es?* At maior mihi sancti Philippi fuisse familiaritas videatur; cum quam proposuit quæstio maior fuerit, & dignior. An non enim familiaritatem quamdam intimam & priuatam redolebat, secreta eius, & mysteria diuina nosse, ac diuinitatis adyta penetrare velle, qualia haud dubie sunt Patrem æternum primam SS. Trinitatis personam, omnis diuinitatis originem ac fontem, & rerum cunctarum conditorem cognoscere.

Erat adhæc Phillipus vir prudens, rerum Christus peritus, & insigni prudentia præditus, & qui Philippum dem tanta, ut Dei filius illustre hoc multiplicouit. culationis panum in deserto facturus miraculum, prius Phillipum consuluerit rei illi difficultate propria, & quid hac in re factio opus foret per unctatus, *Philippe, unde enim panes, & manducant hi?* Valuisse quidem prudenter & ingenio inter reliquos discipulos hinc colligas, cum æterna Dei Patris sapientia illum potissimum consulat, & cum is, in quo omne consilium habitat, & sapientissimis quibusque id suggerit, ab hoc Apostolo in rem ancipiti consilium expositat.

Hanc eius sapientiam, prudentiam, & S. Philip probe consulendi feritiam cum perspectam pus Gentiles & peregrini, eiusque merito ac virtute cognita, eum præ reliquis alienigenam apud Christum patronum ac causidicium esse voluerunt, hunc scilicet primo, adierunt, huic petenda, & quod Christi videnti habebant desiderium, manifestarunt. Te

Iean. 12.

statur id Joannes, dicens: *Venerunt Gentiles ad Philippum dicentes, Domine, Selumus Iesum videre.*

S. Philippus
pietatem
colebat.

Accedit quod nonnisi pietatem & deuotionem spectabat Philippus; animus eum eius totus erat in Deum defluxus, & cogitationibus extra mundū sericebat. In Apostolis quidem omnięgenae suete conditiones & indolos, quod illorum postulata & petitio-

Variae A-
postolorū
petitiones
Matth. 10.

nes satis manifestant. alij quidem honores & dignitates tempora'es postulant, vt filii illi Zebedei apud D. Matthæum: *Dic, ut sedent
h̄t duos filij mei, unus ad dexteram, & alius ad sinistram.*

Matth. 24.
Luc. 9.

Alij vero futurorum cognitionem & noritiam: *Dic nobis, quando haec erunt. alij de*

Matth. 5.

inimicis vindictam, Vt dicimus, ut descendat ignis de celo, & consumat illos. alij denique mercedem & præmia operum suorum, vt qui

apud sanctum Matthæum dicunt: Ecce nos re-

liquimus omnia, & secutis sumus te, quid ergo erit

nobis.

At sanctus Philippus ab omni ambitione, vanitate, & eorum, quæ ad mundi regimen spectant, curiositate alienus, & animo in cœlestia dumtaxat sublatus, vñica Dei visionem, & Patris æterni cognitionem postulat, vt pote in quo omnis nostra felicitas & beatitudo consistat. *Domine ostende nobis Patrem.*

S. Philippus
in Phrygia
crucifixus.

Deniq; post infinitos labores & discrimina pro Euangelij prædicatione, Iesu Christi gloria, religionis stabilimento, pro fidei defensione & animarum denique salutis exau-
sta, & exaltata, illustri martyrij corona non sine gloria vitam finiuit. Affixus ergo fuit cruci Hierapolii Phrygiæ metropoli, i^u que ad exemplum eius quem diligebat, & à quo vi-
cissim vñie dilgebatur, quo crucis supplicio nullum tunc quidem apud Ethnicos erat im-
manius, ac sensus magis crucians, simul &
ignominiosius ac maius probrum inuol-
uens.

Supersti-
tio Gen-
tilium de
cruce op-
nio.

Audire quid nouum & inauditum. Ad-
eo quidem crux & crucis supplicium Gen-
tibus exosum, & abominabile erat, vt su-
perstitiose domum illam plane iustratam,
& ab omni sinistro omne & aduersitate

immunem fore crederent, in qua vesperilio, aut aliud huiusmodi fœdum animal esset crucifixum. Quin & longius progres-
si, v̄b̄es integras & respublicas tum pro-
fus expiari sibi persuadebant, si quando sceleratos aliquos, aut quos flagitiosos cre-
debat, cruci velur piacularis hostias affige-
rent.

Hinc & Judæi mortis genere turpissimo & probrofissimo omnium Redemptorem tol-
lere conati, iuxta illud maiorum olim vo-
rum, *Morte turpissima condemnemus eum ipsum*
crucis supplicium illi pararunt, vt & Philip-
po nostro Phryges.

In cuius virtutibus, perfectionibus, me-
ritis, laudibus producendis non ero pro-
ductior, vt sancti Jacobi præconis suus et-
iam sit locus, Jacobi, inquam, Minoris,
ita quidem vocari, non quod cœteris mi-
nus Redemptori charus existiterit, aut mi-
noris aliis sanctitatis, aut prudentiæ, sed
dumtaxat, aut quod inter pestrem a
Christo ad Apostolicum munus vocatus
sit, aut quod alius in Christi consilium
eum sancto Petro & sancto Joanne admit-
teretur, non vero ipse, aut forte, quod inter Apostolos minimus foret, & humil-
limus.

Sanctus hic Apostolus, si quidem D. Hiero-
nimo, & Hegesippo credimus, ea apud
Deum auctoritate valuit, vt in vtero matris
fuerit sanctificatus, & prius quam lucem-
aut solem intueretur, cœlos sibi viderit
referatos, & gratiam cœlitus conferri. Hanc
ille sanctimoniam toto vīta coluisse tem-
pore, & tanta quidem apud cunctos auctor-
itate, vt, teste Hieronymo, omnes vnde-
quaque ad eum cognoscendum videndum
que confluenter, & zelo & pietate acti, se-
pe ad simbolas vestimenti eius, è reverentia
& sanctitatis existimatione, per conser-
tam hominum qua cingebatur tubam exo-
sculandos proferperent.

Honorem hunc & reverentiam causaba-
tur vita, quam ducebat sanctitas & auste-
ritas; nunquam enim vinum bibit, num-
quam carnem gustauit, comam non to-
tundit, numquam oleo balneove ysus est,
vili-

Vitæ S. Ja-
cobi aust-
eritas.

viliyten veste, assidue laborans, semper orationi deditus, pietate ardens, rigori pœnitentiaeque semper intentus. Hæc pleraque è sancto Hieronymo depropensi: *Vinum, inquit, Saceram non bibit, carnem numquam comedit, ferrum in caput eius non ascendit, oleo non est in dūs, balneo non est in suis, &c.*

S. Jacobus Christum Domini aum vultu retulit.

Galat. 1.

Cur Judas Iesum sit osculatus.

Opinio Eu-
sebij S. Ja-
cobum fu-
isse Josephi
filium.

Inter cætera vero, ob quem beatum prædicamus Jacobum, non postremum fuit, quod Christo Iesu similis fuerit. Et sae vultus, lineamēta, agēdi mores, gestus, & quidquid humanum erat, adeo Christum Domini numquam comedit, ferrum in caput eius non ascendit, oleo non est in dūs, balneo non est in suis, &c.

Inter cætera vero, ob quem beatum prædicamus Jacobum, non postremum fuit, quod Christo Iesu similis fuerit. Et sae vultus, lineamēta, agēdi mores, gestus, & quidquid humanum erat, adeo Christum Domini numquam comedit, ferrum in caput eius non ascendit, oleo non est in dūs, balneo non est in suis, &c.

Ad eo quidem illi similis erat, vt vna hæc inter alias causa fuerit (vt quidem plurimi Patrum sentiunt) cur perfidus & perditus Judas, Dominum proditurus, Judæis osculii signo internoscendum dixerit, ne forte in Jacobum, facie ac vultu ei persimilem manus iniicerent, quos inter se scelestus ipsis proditus solus dignoscebat, vt, qui vtrumq; probenorat, cum ambo Redemptoris pariter in contubernio egissent.

Nonnulli huius similitudinis rationem indagantes curiosius, inde quod frater Dominus appellatus sit Jacobus, nouas procuredunt opiniones, & in exoticas inauditasque abierant sententias. Eusebius inter primos Josephi cum filium creditit, & Christo Dominu natu etiam maiorem, atq; idcirco fratre eius esse nominatum. Verum hanc opinionem confutat S. Hieronymus, simul aliam quandam Heliudij hæretici sententiam iugulans.

Alier quidem alij senserunt, & ideo fratrem nominari, quod è paterno maternoque genete Christum cognatione proxime attingeret: quod nimis Clephas eius pater, Josephi, qui vulgo, vt Christi Domini pater habebatur, frater esset; ipsa insu-

per Deipara, iuxta Euangeliū, matris eius foror.

Verum securior, veroque proximior Veraz opinio est, dicentium, cum fratri Do- mini vocatum esse nomine ob duas ra- tiones, cur s. Jacobus ob sympathiam humorum, morum & a- minit sit ap- gendi rationum similitudinem, physio- gnomia, lineamentorum, & vultus cor- respondentiam; altera vero, quæ lon- gius petitur, ob sanctitatis eius eminen- tiam, vt enim Dei filium vultus lineamen- tis referebat, ita & pietate, deuotione, vi- tæque sanctitate illi creditus est similis fuis- se. Hanc ob causam frater eius est appellatus.

Hanc aliasque ob rationes miræ erga Domini- um benevolentia signa Redemptor ex- hibuit; vt vero nota communiaque alia tra- ceam, vnum hoc afferam, quod omniaum rectionem maximum fuisse credo. Quod scilicet à re- gressu soli illi singularis amicitia su- gnum gloriosus & triumphans apparuerit. apparuit. testatur id Paulus hoc modo Corinthiis scri- bens, *Vixit Cepha, & post undecim; deinde 1. Cor. 12. vixit est Iacobo.*

Tantæ porto apud reliquos Apostolos S. Jacobus auctoritatis erat, itaque cum suscipebant electus E- vniuersi, vt communi sit suffragio in Hiero- pisco- pos resur- fylmorum, Christianorum, & Apostolo- ficationem Hierosolymorum Episcobus delectum, & primo Eccle- morum, sie Concilio præsiderit. Cur autem cum potissimum Episcopum constitutum ordi- natumq; putaris, Auditores, etiam ante Pe- trum, qui primus & caput omnium erat, & cum tunc temporis vniuersa Ecclesia vrbis illius duumtaxat mœnibus concluderetur, aut saltem extra Judæam non extenderetur, iuxta id Prophætæ vaticinium, *Natus in Iu- dea Deus. Tum vero hoc præter vulgarem mundi consuetudinem fecisse videtur Chri- stus, vbi in beneficiis Ecclesiæ sticis consan- guineis consanguinei succedunt. Rationes, cur hoc ita factum sit, eximæ sunt; quatum hæc puma sit.* *Vita S. Ja-*

Ob in signum scilicet & illustrem vitæ eobi austereius sanctimoniam, tum vero, quod Chri- stus inter cæteros simillimus esset, a proinde

Episcopum cæteris dignior, vt ei in Ecclesiæ regimine succederet, iudicatus, vt in Jacobo verum id esse confirmetur, quod de alio quodam scriptum legitur, *Mortuus est pater, & quasi non est mortuus: simil. m enim reliquit post se.*

2. *Lib. de con. fid.*

Secunda, quam & Diuus Bernardus præfert, hæc est. In Deuteronomio iussit Deus, vt fratre sic liberis & progenie decedente, frater sanguine proximus defuncti semen, eius vxorem ducendo suscitaret. At quis sanctus Jacobus singillatim, & insigni cum prærogatiu frater Domini vocabatur; hinc merito & ex iure æquitatis, sponsæ ipsius, id est, Ecclesiæ illius singularis & primiux, Hierosolymitanæ seilicet, quæ deinde vniuersalis facta est, curam, & administrationem suscipere debuit, vt fratre sine liberis defuncto, Jesu Christo inquam, qui paucos admodum conuerterat, iuxta legis normam, stirpem propagaret: quoniam vero rex volebat filios nascituros non patris, à quo generabantur, sed eius, cui & ob quem excitabantur, nomine vocari, & de familia censeret; ita & omnes, quos spiritualiter S. Jacobus peperit, ad Euangeliū eos conuertens, non ex eius nomine Jacobitæ, sed Christiani, vt pote ex Christi, cui & ob quem generati erant, & in Ecclesiæ admitti, nomine vocari sunt.

Sublimis Philosophia, & illustre documentum hoc Prælati & prædictoribus esto, nihil vobis in animarum conuersione, doctrinæ fama, mirabili prædicationis & miraculorum opere ascribant, sed laudem & gloriam omnem Jesu Christo, qui summus est magister, & cuius illi non nisi vicarij, legati, & commissarij sunt, attribuant, ad imitationem eius, qui tanta cum humilitate dicebat, *Non nobis, sed nomini tuo da gloriam.*

2. *Reg. 12.*

Huius rei figura in historia Regum legitur. Joab namque summus copiarum Davidis præfector: cum urbem Ammonitarum Rabbath tam arcta obſidione cinxisset, vt eam iamiam esset oceupaturus; antequam tamen extrema tentaret, illico ad Regem nuncios misit, dicens, *Dimicari aduersus Rabbath, rogans ipſe, vt coram adesse ne grauam.*

retur, quo omnis illi victoria ascriberetur, & deuictæ urbis gloria regi hoc pacto cederet, non vero Joabo militi dumtaxat & clienti regio: *Obside, inquit, ciuitatem, & cape eam, ne cum à me vassata fuerit urbs, nomini meo ascribatur victoria.* Ita Prælati & Prædicatores quoties aliquam de inimicis suis in bellis spiritualibus retulere victoriam, nō sibi honorem attribuere, sed omnia ad Regis regum gloriam debent referre, cuius nonnulli famuli, & inutiles servi sunt, secundum illam Euangeliū sententiam: *Dicit, servi inutilis sumus.* Sed ad rationes nostras redeamus.

Tertia ergo fuit, vt hinc constaret, Ecclesiæ Jerosolymis stabilem minime futuram; hinc, quoniam perpetua ea futura non erat, S. Petrus eius Antistes & Præfector non est constitutus, vt pote, qui æternæ Ecclesiæ reseruabatur, sed S. Jacobus duntaxat, qui Dominus erat consanguineus. Quoniam vero Iudæorum Pontificatus de patre in filium, de cognato in cognatum, continua serie succedebat, vt pote consanguinitati & familiæ annexus; hinc Christus aliquatenus huic semini accommodans, & unum vicumq; alteri connectens, suum post se cognatum in lectus ad eam Ecclesiæ voluit succedere, cum pro Pontifice sciret, eam ita carni & sanguini, id est, tum æternae consanguinitati & proximitati carnali naturali, & innixam perpetuam nequaquam forte, sed eam in spiritualem potius omnino commutandam.

Quarta. vt figura veritati respondeat. Occurrunt siquidem in Genesi tempore legis naturæ gemini Rebeccæ filij moribus ambo & indole discrepantes, & ad diuersa natu, etiam inde ab utero matris alter alteri inimicus & aduersarius. Notandum pote in duabus hisce fratribus venit, à Iacobo iuniore Esau seniorum supplantatum esse, & primogenitorum iure excidisse. Rebeccam si quis bene cōsideret, veram synagogæ imaginem eam fuisse fateatur necesse est, quæ bonos simul & improbos continebat, qui proinde asidua in contentione & bello agebant, sed minor maiorem supplantauit, cum Jacob parvus aut Jacobus minor, maiori natu, id est, S. Petro, prælatus est.

Jaco-

Allegoria
in signis.

Lxx. 7.

Galat. 2. Iacobus itaque, eti minor nomine, magnum fuit dignitate & prælatura. Hinc cum Paulus in epistola ad Galatas vnum est columnis Ecclesiæ nuncupat. **Cum cognouissent,** inquit, **gratiam, que data est mihi, Iacobus & Cephas, & Ioannes, qui videbantur columnæ esse, dextræ dederunt mihi, & Barnabæ societas.** Iacobum porro primum inter tres præcipuos nominat, idque non sine ratione; fuit enim inter omnes Apostolos magnus & illustris doctor, generosus protector, ac veluti immobilis ad Sacramentorum, & primariorum fidei articulorum & posteriorum defensionem columnæ.

S. Iacobus illustris do-ctor & Sa-cramen-torum Eccl-e-sie pro-tec-tor. Primo namque sacrificium Missæ propugnauit, ipsum primo publice celebrando, & illustribus cæmoniis exornando, quas deinde S. Basilius & Chrysostomus suis in liturgiis adhibuerunt, inque Ecclesiæ Graecam deinde transtulerunt. Accrime deinde & honorifice Sacramentum Pœnitentie kæreticis adeo exosum, auricularem inquam confessionem, propugnauit, tam apertis eam verbis adstruens: *Confitemini alterutrum peccata vestra.*

S. Iacobus primus Missam ce-lebrauit. Ad hæc Sacramentum Extræmæ vñctio docuit Ex-nis, quod ægrorum auxilium, solatium, tremam vñ-creationemque spectat, asseruit, verbis quidem adeo euidentibus, nullus ut Euangelista clarioribus de eo sit locutus aut scripserit, at solus ipse eius vñfum & praxin docuerit: *Insfir-matur quis in robis, in auncat presbyteras Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine Domini.* Clarioribus id facit verbis exprimi nequibat. Rursus, quam sinecete, aperte, quin imo Carholice de bonis operibus ac fide disseruit? an non docuit & sua velut manu signauit, sine bonis operibus fidem mortuam esse?

Vidistis igitur & audistis, Auditores, vitam, gesta, virtutes, & merita horum Apostolorum. Auditores illorum præconia, non quidem quæ illorum promerebatur magnitudo & dignitas, sed quæ nostra dépromere potuit tenuitas. Auditores elogia, exaltationes & panegyricum duorum horum illustrium viorum. Restat ergo, & nostrum est, idque Christiani nominis gloria exigit, vitam & sanctitatem ipsorum quam proxime imitari.

quorum virtutes & mirabilia tam æquis aribus audiuimus. Pooamus hinc igitur ob oculos sanctam illam S. Philippi intentiōnem, diuinos affectus, atque illustria & heroica desideria, vt potè qui præter visionem Dei & Patris cœlestis cognitionem aliud nō opcauit, quæsuit, aut postulauit, vt ipsum imitemur. illinc vero S. Iacobi pietatem, orationes, & assiduam in orando perseverantiam; ipse namque adeo orationi deditus erat, vt assidua genuflexione callos poplites obduxisse, adeo quidem duros, vt camelinam genua assidue orando flum omni exceptione maiorum testimonia constaret, fidem superaturum videbatur.

Ad vos ergo, gloriosi Apostoli, totius universi principes, terræ lumina, Ecclesiæ columnæ, religionis bases, doctores fidei, mysteriorum dispensatores, conscientiarum directores, scripturarum interpretes, Christi Domini domestici, animalium curatores, & fidelium ductores, supplices dextræ redimus, ad vos corda sustollimus, à vobis auxilium speramus, ad vos vota precesque dirigimus, vos inquam, sancti Apostoli, qui in mundi conuersione, Euangelii prædicatione, crucis exaltatione, & Iesu Christi gloria tam strenue & generose laboratis: qui tyrannos perterriti, idola euercti, Philosophos obmutescere compulisti, persecutoribus insultasti, de suppliciis triumphasti. Vos in patres spirituales agnoscimus, vos ut magistrorum reuermur, velut intercessores & patronos inuocamus, velut iudices nostros singillatim, & totius orbis generatim futuros, honore prosequimur. Beatissime Iacobe, tuque beatissime Philippe, nobis adeste, nostras partes suscipite, & facite, vestro vt auxilio gratiam, ac peccatorum veniam impetrare, post hanc vero vitam gloriam extreami consequi mereamur. Ad quam nos Pater & Filius, & Spiritus S. perducere dignatur.

Amen.